

Oponentský posudek na diplomovou práci Bc. Hany Růžičkové „Rovné příležitosti ve vybraných Strukturálních fondech EU“

Diplomová práce je prací empirickou a zabývá se – na základě analýzy dokumentů a polostrukturovaných rozhovorů s administrátory/kami projektů – problematikou rovných příležitostí v rámci vybraných Strukturálních fondů EU. Na základě svého zkoumání autorka hodnotí současný stav jako nepříznivý a navrhuje několik možných doporučení, jak jej zlepšit.

Práce je dobře strukturovaná, v úvodu je jasně vymezeno téma, od něhož se autorka v práci neodklání. V teoretické části jsou dobře vysvětleny základní pojmy, které se k danému tématu váží, i obecnější teorie z oblasti politické filosofie. Navíc je zde přehledně shrnut systém řízení fondů EU v ČR, jeho vývoj a související dokumenty. V empirické části pak autorka představuje vlastní výzkum včetně použité metody a výsledky, k nimž na jeho základě došla. Oceňuji i reflexi osobního postoje autorky k tématu, explicitní uvedení motivace k napsání diplomové práce a citlivost vůči genderově nekorektnímu jazyku. Pozitivně hodnotím i snahu o praktické využití výsledků výzkumu, tedy návrh konkrétních řešení, jak současný stav zlepšit.

K práci mám však několik kritických připomínek. Za největší nedostatek považuji nedostatečnou provázanost obou částí práce. Poznatky uvedené v teoretické části se do empirické části promítají jen minimálně. Autorka uvádí, že si jako inspiraci zvolila dvoudimenzionální (resp. trojdimenzionální) teorii spravedlnosti Nancy Fraser, kterou v práci také představuje. Zároveň však říká, že tuto teorii nebude moci na úrovni svého výzkumu moc často využívat, má ji nicméně „na paměti jako horizont uvažování“ (s. 50). Není zřejmé, proč se autorka domnívá, že přístup Fraser není pro empirickou část práce relevantní, a proč jej například nevyužívá jako interpretační rámec výzkumu. Na několika místech (s. 45, s. 58, s. 61, s. 65, s. 91 a s. 102) se pak kriticky vymezuje vůči propojování tématu rovných příležitostí pouze s pracovním trhem, což však již nezasazuje do schématu přerozdělování – uznání.

V teoretické části mi chyběla také hlubší úvaha o diskriminaci (resp. rovných příležitostech) obecně a specificky na základě pohlaví. Autorka (především v empirické části) naznačuje, že by rovné příležitosti žen a mužů neměly být pouze zahrnovány do obecného vymezení RP, ale mělo by se o nich hovořit explicitně. Tento postoj je jistě legitimní, neopírá se však o jasnou argumentaci. Navíc se nabízí otázka, jak tedy pracovat s jinými formami znevýhodnění (specifikovat RP pro každou skupinu?), a kam zahrnout „gaye, lesby, transgendery atd.“ (s. 66), o nichž autorka také hovoří. Z tohoto hlediska považuji za příliš obecné kritické zhodnocení Evropského roku rovných příležitostí pro všechny (s. 26). Výhradu mám také k nepřesné informaci ohledně zákona o rovném zacházení a ochraně před diskriminací. Autorka uvádí, že stále nebyl přijat (s. 25, s. 30n), ačkoli byl v červnu tohoto roku schválen.

V souvislosti s metodologií mi není jasné, proč autorka popisuje metodu analýzy dokumentů pouze jako kvalitativní, nikoli jako kombinaci kvantitativního a kvalitativního přístupu, pokud zkoumá jak „četnost výskytu zmínek souvisejících s tématem RP“ (s. 51), tak „kontext a význam, v jakém se RP v OP využívají“ (s. 52). Dále není zcela zřejmé, jak přesně autorka postupovala při analýze rozhovorů (hovoří pouze obecně o „základním kódovacím schématu“ – s. 70), ačkoli postup analýzy dokumentů popisuje podrobně (s. 55n). V empirické části práce se pak prolínají různé úrovně analýzy – u některých výroků je pouze shrnuta jejich podstata, zatímco jiné jsou rozebrány podrobně (např. sledování práce se symboly, které však není nijak teoreticky ukotveno – s. 72n). V některých případech navíc není zcela jasné, jak autorka došla k danému závěru – např. z čeho přesně soudí, že by byla poptávka po systematickém vzdělávání na úřadech (s. 82) – a zda data informativního charakteru, které jí respondenti/ky poskytly, ještě dále ověřovala (např. právě nabídku školení na úřadech – s. 97).

Co se týče formální stránky práce, spatřuji zásadní nedostatek ve způsobu odkazování na zdroje. Mnohdy není zřejmé, zda jde o názor autorky, nebo zda čerpá z jiného zdroje (např. pojem rovnost – s. 14, potřebnost pozitivních opatření – s. 18, přístup polistopadových vlád k problematice RP – s. 27, výroky: „SF jsou nástrojem politiky, která by měla být spravedlivá“ – s. 49 či „realitu lze měnit jen objevováním a řešením existujících jevů, změnou mocenských struktur a finančních

toků” – s. 72, pojetí zaměstnanosti – s. 65 či popis metody polostrukturovaných rozhovorů s. 66n). Některé formulace jsou vágní nebo nedostatečně podložené (např. „jak dokladují statistická data” – s. 22, „mnoho webových stránek” – s. 31, „dá se předpokládat, že při změně pravidel se [majitelé firem] budou chovat jinak, znovu loajálně” – s. 73). Pokud autorka odkazuje, zpravidla (pokud neuvádí přímo citaci v uvozovkách) uvádí celý zdroj, nikoli již na konkrétní stranu. Za problematické to považuji především u odkazu na Kimmela (s. 13), Fraser (s. 46-50) a u práce Reinharz (zejm. s. 66).

I přes uvedené nedostatky, ke kterým se, jak doufám, autorka vyjádří při obhajobě, považuji práci za originální přínos k mapování daného tématu v České republice a za možné východisko dalších výzkumů.

Diplomovou práci *doporučuji* k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

V Praze dne 12. 10. 2009

Mgr. Veronika Šprincová